

# TÖVBEME YÖNELMEK!

YAZAR: ALİ AYKAÇ

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا  
وَيُمِدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلَ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَجَعَلَ لَكُمْ أَنْهَارًا

“Dedim ki: Rabbinizden bağışlanma dileyin.  
Çünkü O çok bağışlayıcıdır. Üzerinize bol bol  
yağmur göndersin. Size mallar ve evlatlar versin,  
sizin için bahçeler ve ırmaklar meydana getirsin.”

Nûh, 71/10-12.

İletişim: **0541 934 3778** Daha fazlası için: **[www.aliaykac.com](http://www.aliaykac.com)**

---

Bu içerik, yazarının izni olmadan kısmen veya tamamen kopyalanamaz ve  
dağıtılamaz. İlgili yasağa aykırı hareket eden kişiler hakkında, 5846 sayılı Fikir ve  
Sanat Eserleri Kanunu'na göre telif hakları kapsamında yasal işlem başlatılacaktır.

بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

**Hamd**, bizleri yokluktan varlığa çıkaran, imanla şereflendiren, kullarına rahmet kapılarını her daim açık tutan **Allah'a** ﷺ mahsustur. **Salât ve selâm**, günahkâr kullar için umut kapısı olan, tevbe edenleri asla geri çevirmeyen, affın ve merhametin yaşayan örneği **Peygamber Efendimiz'e** ﷺ onun âline, ashabına ve kıyamete kadar tevbe bilinciyle yaşamaya gayret eden bütün müminlerin üzerine olsun.

### ***Pek Aziz ve Muhterem Müslümanlar,***

İnsan, zamanla kirlenen bir kalbe, yıpranan bir ruha ve yorulan bir vicdana sahiptir. Hayatın akışı içinde yapılan hatalar, bilerek ya da bilmeyerek işlenen günahlar, ihmal edilen sorumluluklar insanın iç dünyasında ağırlıklar ve sıkıntılar biriktirir. **Berat Kandili**, işte bu ağırlıkları fark etme, yükleri omuzdan indirme ve kalbi yeniden arındırma gecesidir. Bu gece, **sadece geçmiş muhasebe etme değil; geleceği yeniden inşa etme fırsatıdır.**

**Berat**, kelime anlamı itibarıyla **kurtuluş, temize çıkma, yükten arınma** demektir. Kulun, Rabbiyle arasına giren perdeleri kaldırma iradesini ortaya koymasındır. **Tevbe ve istiğfar**, bu gecenin ruhunu besleyen iki temel kavramdır. Çünkü insan, hatasız değil; **tevbesiz kaldığında kaybeden bir varlıktır.** Günah, insanı karartan, sıkıntıya sevk eden bir yük; tevbe ise insanı yeniden diriltiren ilahî bir rahmettir.

Kur’ân-ı Kerîm’de Allah ﷻ kullarına ümitsizliği yasaklayarak şöyle buyurur:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ  
إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

***“De ki: Ey kendilerine karşı haddi aşan kullarım!  
Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Şüphesiz Allah  
bütün günahları bağışlar. Çünkü O, çok bağışlayan,  
çok merhamet edendir.”<sup>1</sup>***

Bu ayet, tevbenin yalnızca küçük hatalar için değil, **bütün günahları kuşatan bir rahmet kapısı** olduğunu ilan eder. İnsan ne kadar düşmüş olursa olsun, Allah’a ﷻ yöneldiği an yeniden ayağa kalkabilir. Berat gecesi, bu ilahî çağrının en güçlü şekilde hissedildiği zaman dilimlerinden biridir. Peygamber Efendimiz ﷺ de tevbe ve istiğfarın sürekliliğine dikkat çekerek şöyle buyurmuştur: ***“Ey insanlar! Allah’a tevbe ediniz. Zira ben günde yüz defa Allah’a tevbe ederim.”<sup>2</sup>***

Günahsız olduğu halde sürekli tevbe eden bir Peygamberin ﷺ ümmeti olmak, bizlere şunu öğretir: Tevbe, sadece günahkârların değil; bilinçli müminlerin de hayat

---

<sup>1</sup> Zümer, 39/53.

<sup>2</sup> Müslim, Zikir, 42. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : يَا أَيُّهَا النَّاسُ تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ، فَإِنِّي أَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ

**disiplinidir. Tevbe, geçmişe takılı kalmak değil; ahirette daha kaliteli bir Müslüman sınıfında olabilmek için temiz bir sayfayla karşılamaktır.**

İstiğfar yalnızca dilin tekrar ettiği bir söz değil; kalbin Allah’a ﷻ yönelişi, **kulun hatasını fark edip yeniden istikamete dönme iradesidir.** İnsan istiğfar ettikçe sadece günahlarından arınmaz; aynı zamanda ruhen hafifler, kalben dirilir ve hayatına yeni bir denge gelir. Zira **günah, insanın kalbini daraltır; istiğfar ise o darlığı ferahlığa çevirir.** Nitekim Yüce Rabbimiz Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle buyurur:

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا  
وَيُمِدِّدُكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا

***“Dedim ki: Rabbinizden bağışlanma dileyin.  
Çünkü O çok bağışlayıcıdır. Üzerinize bol bol  
yağmur göndersin. Size mallar ve evlatlar versin,  
sizin için bahçeler ve ırmaklar meydana getirsin.”<sup>3</sup>***

Bu ayet-i kerimeler, istiğfarın insan hayatındaki yerini sadece ahiret boyutuyla değil, dünya hayatındaki karşılığıyla da ortaya koyan son derece kuşatıcı bir **hakikati** gözler önüne sermektedir. Hz. Nûh’un (a.s.) kavmine yaptığı bu çağrı, bir peygamberin asırlara seslenen tecrübesidir: **Toplumsal daralma, bereketsizlik ve huzursuzluğun ilacı istiğfardır.**

---

<sup>3</sup> Nûh, 71/10-12.

Ayetlerde dikkat çeken husus şudur: Allah Teâlâ, **istiğfarı yalnızca günahların affına bağlamamış**; onunla birlikte **yağmurun bereketini, rızkın genişlemesini, neslin devamını ve hayatın imarını** zikretmiştir. Bu da gösterir ki istiğfar, sadece bireyin vicdanını rahatlatan bir söz değil; **toplumu ayağa kaldıran ilahî bir kanundur. Günah, bireysel olsa dahi toplumsal sonuçlar doğurur**; yani bir ferdin işlediği hata, sadece onun kalbinde kalmaz, zamanla çevresine sirayet eder. Gaflet yaygınlaşır, merhamet azalır, adalet zedelenir, bereket çekilir. İşte tam bu noktada istiğfar, yalnızca “**benim günahım**” için değil, **bizim bozulan istikametimiz** için devreye girer. Kul istiğfar ettikçe sadece kendi kalbi arınmaz; toplumun üzerinde biriken manevi yük hafifler, ilahî rahmet yeniden akmaya başlar. Çünkü istiğfar, ferdî bir pişmanlıktan öte, **toplumsal bir uyanıklık halidir.**

**Bugün yaşanan ekonomik daralmalar, aile içi huzursuzluklar, bereketsizlik ve manevi çoraklık; yalnızca maddî sebeplerle açıklanamaz.** Kur’ân’ın diliyle ifade edecek olursak, **gökten yağmurun kesilmesiyle kalplerin kuruması aynı hakikatin iki farklı yüzüdür.** Kalp istiğfarla arınmadıkça, toprak da bereketini yitirir. Çünkü **istiğfar, insan ile Rabbi arasındaki tıkanmış yolları açar; açılan bu yollar, rahmetin akışına vesile olur.**

Müfessirler bu ayetleri tefsir ederken özellikle şu noktaya dikkat çekerler: Burada vaad edilen mallar, evlatlar, bahçeler ve ırmaklar; **sırf maddî bir zenginlik değil, hayatın düzen kazanması, insanın yükünün hafiflemesi ve rızkın huzurla**

**birlikte gelmesi anlamına gelir. Zira bereket, çoklukta değil; hayra vesile olan, insanı Allah’a yaklaştıran nimetlerdedir. İstiğfar ise bu bereketin kapısını açan anahtardır.**

**Affedilmeden arınma, arınmadan huzur, huzur olmadan da bereket olmaz.** Dilimizde istiğfar, kalbimizde pişmanlık, hayatımızda ise istikamet yoksa; beklenen rahmet kapıları tam anlamıyla açılmaz. Ancak kul samimiyetle **“Estağfirullah”** dediğinde, yalnızca geçmişini değil, geleceğini de Allah’a emanet etmiş olur.

Resûl-i Ekrem ﷺ ise istiğfarın bireysel hayata etkisini şöyle ifade buyurur: ***“Kim istiğfara devam ederse, Allah onun her sıkıntısına bir ferahlık, her darlığına bir çıkış yolu verir ve ona hiç ummadığı yerden rızık ihsan eder.”***<sup>4</sup>

İstiğfarın etkisi yalnızca bireysel değildir; **toplumun manevî iklimini de inşa eder.** Günahın normalleştiği, hatanın savunulduğu, pişmanlığın zayıfladığı toplumlarda merhamet çekilir, adalet zedelenir, huzur kaybolur. Buna karşılık istiğfarın diri olduğu bir toplumda insanlar kusurunu görür, haddini bilir, birbirine karşı daha mütevazı ve merhametli olur. Kur’ân-ı Kerîm bu hakikati şu ayetle haber verir:

---

<sup>4</sup> Ebû Dâvûd, Vitir, 26. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ لَزِمَ الْإِسْتِغْفَارَ، جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجًا، وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا، وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

***“Onlar istiğfar ettikleri sürece de Allah onlara azap edecek değildir.”<sup>5</sup>***

Bu ayet, istiğfarın sadece geçmiş günahların affı için söylenen bir dil alışkanlığı olmadığını; **ilahî rahmeti harekete geçiren, toplumu koruyan ve felaketleri uzaklaştıran bir emniyet zırhı** olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Allah Teâlâ, bir toplumda istiğfar bilinci diri olduğu sürece azabını indirmeyeceğini beyan ederek, rahmet kapısını bizzat açık tutmuştur.

İstiğfar, kul ile Rabbi arasında kalmış bireysel bir iç döküş değil; toplumun manevi sigortasıdır. Çünkü günah, yalnızca günah işleyenin kalbini karartmaz; adalet duygusunu zedeler, merhameti köreltir, güveni sarsar ve sosyal düzeni içten içe çürütür. İstiğfar ise bu bozulmayı durduran, kalpleri yumuşatan, hatayı fark ettiren ve toplumu yeniden istikamet üzere toparlayan ilahî bir durumdur. **Bir belde de istiğfar susarsa, sadece dualar değil; vicdanlar da susar.** İşte bu sebeple Kur’ân, azabın kalkmasını istiğfarın varlığına bağlamış; arınan kalplerin, korunmuş toplumlar inşa edeceğini bizlere öğretmiştir.

Peygamber Efendimiz ﷺ’in günlük hayatındaki istiğfar hassasiyeti ise bu konuda bizler için en büyük ölçüdür. Kendisi

---

<sup>5</sup> *Enfâl, 8/33.*

masum olduğu hâlde şöyle buyurmuştur: **“Allah’a yemin ederim ki, ben günde yetmiş defadan fazla Allah’tan bağışlanma diler ve O’na tevbe ederim.”**<sup>6</sup>

Öyleyse Berat gecesi, sadece geçmişî muhasebe ettiğimiz bir zaman değil; **istiğfarla geleceğimizi inşa edeceğimiz bir fırsattır**. Dilimiz istiğfarla meşgul oldukça kalbimiz yumuşar, evlerimiz huzur bulur, toplumumuz yeniden dirilir. Çünkü **istiğfar eden bir kalpte ümit vardır; istiğfar eden bir toplumda rahmet vardır**. Allah Teâlâ kulundan kusursuzluk değil, yöneliş ister. Günah insanîdir; fakat günahı savunmak değil, ondan utanmak mümince bir duruştur. Kur’ân-ı Kerîm’de Yüce Rabbimiz şöyle buyurur:

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

**“Ey iman edenler! Hep birlikte Allah’a tevbe edin ki kurtuluşa eresiniz.”**<sup>7</sup>

Bu ayet açıkça gösteriyor ki tevbe, sadece bireysel bir arınma değil; **toplumsal bir diriliş çağrısıdır**. İstiğfar eden bir kalp yumuşar, yumuşayan kalplerden merhamet doğar, merhametin hâkim olduğu toplumda ise zulüm barınamaz. **Günahlar arttığında bereket çekilir; istiğfar çoğaldığında ise rahmet kapıları ardına kadar açılır**. Resûl-i Ekrem ﷺ

---

<sup>6</sup> Buhârî, Da‘avât, 3. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : وَاللَّهِ إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً

<sup>7</sup> Nûr, 24/31.



Efendimiz ise istiğfarın sürekliliğine dikkat çekerek şöyle buyurmuştur: **“Allah’a yemin ederim ki, ben günde yetmiş defadan fazla Allah’tan bağışlanma diler ve O’na tevbe ederim.”**<sup>8</sup>

Günahsız olduğu halde bu kadar istiğfar eden bir Peygamberin ümmeti olarak bizlere düşen; istiğfarı dilimizde kalan bir alışkanlık değil, **hayatımızı dönüştüren bir bilinç hâline** getirmektir. Çünkü istiğfar sadece geçmiş silmez; geleceği de inşa eder.

Ellerimizi semaya kaldırırken sadece affımızı değil; **istikametimizi de talep edelim.** İyi ve hayırlı bir yolda iyi ve hayırlı kimselerle olmayı; **“Allah’ım beni bağışla”** derken, **“Allah’ım beni değiştir”** diyebilmeyi de isteyelim. Zira gerçek berat; **günahın affedilmesi kadar, o günaha geri dönmemek için kalbin güçlendirilmesidir.** Tevbe, sadece bir gecenin işi değil; Müslümanın tüm ömrüne yayılan bir sadakattir.

Unutmayalım ki; **istiğfarla temizlenmeyen kalp, zamanla kararan bir aynaya döner.** O ayna karardıkça hakikat silikleşir, doğru ile yanlış birbirine karışır, **insan hem Rabbini hem kendini unutmaya başlar.** Oysa istiğfar, kalbi yeniden parlatan ilahî bir dokunuştur; kulun Rabbine

---

<sup>8</sup> Buhârî, Da‘avât, 3. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : وَاللَّهِ إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً

dönüşüdür, dağılmış hayatın toparlanmasıdır. Dili alışkanlıkla değil, **kalbi pişmanlıkla istiğfara alıştırılardan olalım.** Günahı küçümsemeyen, rahmeti uzak görmeyen, affın kapısında ısrarla bekleyen kullar olalım. Çünkü **istiğfarla arınan bir kalp hem dünyasını huzura kavuşturur hem de ahiretini nurlandırır.**

**Allah'ım!** Bizleri, günahını hafife alanlardan değil; rahmetini büyük bilen kullarından eyle. **Ya Rabbi!** Bizlere, Geçmişimizin yükünü hafifleten, geleceğimizi istikamet üzere inşa eden kullarından eyle!

وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، **الفاتحه**